

Capitells romànics de Santa Eugènia

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Nucli de Santa Eugènia
Emplaçament Ajuntament de Santa Eugènia. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud: 41.90021
Longitud: 2.28301
UTM Est (X): 440528
UTM Nord (Y): 4638945

Classificació

Número de fitxa 08246-54
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI-XIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Renovats i restaurats
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Vic. Carrer Santa Maria, n. 1 - 08500 Vic.
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dc., 03/05/2006 - 02:00

Descripció

Es tracta de dos capitells que van aparèixer isolats en el decurs de les obres de l'església parroquial de Santa Eugènia de Berga i que foren recollits i dipositats a l'ajuntament del mateix municipi. Si bé, es desconeix la seva ubicació exacta, aquests s'associen a l'església romànica de Santa Eugènia i sembla que aquests haurien estat extrets del seu lloc original i, possiblement, amortitzats com a material de rebuig en un moment indeterminat. Actualment, el principal conjunt de capitells conservats es troben a l'entrada a l'església de Santa Eugènia de Berga formant la portada a partir d'una configuració d'arcs de mig punt o arquivoltes, amb capitells, columnes. Els fusts de les columnes i algun altre element de suport varen ésser renovats i restaurats, i podria ser que en aquest moment s'extraviessin aquestes dues peces. En canvi les bases i tota la decoració que es desenvolupa al capitells, arcuacions i arcades són genuïns. La decoració de les bases és molt simple, consta d'elements sobreposats formats per parts còncaves entre dues de convexes. Tanmateix, és en els capitells on hi trobem tot el desplegament d'elements decoratius característics de l'anomenada escola escultòrica de Vic o Ripoll, ben present a Osona i el Ripollès durant la segona meitat del segle XII. Es creu que el conjunt forma part del taller o escola d'escultors que es va moure per Osona, el Ripollès i alguns indrets de la Garrotxa i el Berguedà que es coneix com l'Escola de Ripoll. S'anomena així perquè va treballar en diferents obres del monestir, sobretot a l'ala més antiga del claustre, que va fer construir l'abat Ramon de Berga a partir del 1172. Aquesta escola va treballar molt a la catedral de Vic, a Lluçà i a diferents esglésies de la Plana de Vic. Els elements més destacats són els quatre capitells que sostenen les dues arquivoltes i que tenen una estructura que recorda els capitells corintis. La temàtica d'esquerra a dreta és: Primer capitell format per dos pisos de fulles, el primer d'un terç d'alçada, mentre que les del segon són més allargades i s'enrotllen en volutes sota els angles superiors del capitell i enmig hi té un cap en relleu. Segon capitell que té a sota l'angle de l'àbac, personatges asseguts amb trets simiescos a les cares i fulles sota els angles del capitell; enmig hi ha un element vegetal estilitzat. El tercer capitell, o el de l'interior del costat dret, té dos nivells de fulles recorbadades que emmarquen una palmeta central, a la part inferior, mentre que les del nivell superior són més amples i es situen sota l'angle, enmig hi ha esculpit un cap o una carota. El quart capitell, d'influència coríntia, té representats dos ocells que s'enfronten a l'angle de l'àbac, amb motius vegetals en forma de palma a la part inferior. Per sobre dels àbacs dels capitells i resseguint els plecs de la portada fins al pla de la façana hi ha una imposta en forma de cornisa que té una decoració vegetal continua a mode de fulles amples que omplen les corbes que forma ja corda o tija. Tot sembla indicar que aquestes peces formen part del mateix conjunt, tot i que el seu alt grau d'erosió fa que només a través d'un estudi complet realitzat per un tècnic especialista pugui aportar nova informació.

Observacions:

Es troben ubicats a les dependències de l'Ajuntament de Santa Eugènia.

Història

Aquests dos capitells es creu que procedeixen de l'església i que amb motiu d'algunes obres de restauració o ampliació es van treure del seu lloc primitiu emplaçament. Durant molt temps es varen guardar a l'Ajuntament de Santa Eugènia, fins que al 1936 o 1939 es van recol·locar embotrats en el mur arrodonit de factura moderna que fa de suport a l'antiga placeta del Pedró, tot i que actualment es tornen a trobar en dependències municipals, a causa de l'estat avançat d'erosió (2006). Es tracta de dues peces que presenten una disposició clàssica arcaica formada per derivacions del tipus corinti o ornamentació que recorda les fulles d'acant molt primitives i un treball senzill de trepa, més acostada a les obres del segle XI. El seu estat de conservació dificulta determinar la seva primitiva funció i l'època d'execució.

Bibliografia

PLADEVALL, A. (1997). Santa Eugènia de Berga. Història i vida d'un vell poble osonenc. Ajuntament de Santa Eugènia de Berga. Ed. Eumo. Vic.

